Justitiedepartementet
Straffrättsenheten

REMISSVAR

Remissvar över betänkandet Tillträdesförbud (SOU 2026:48) Diarienummer Ju2026/01671

SAMMANFATTNING

Sala kommun tillstyrker förslagen i betänkandet och ser positivt på de utökade möjligheterna att använda tillträdesförbud som ett verktyg för att förebygga brott, trakasserier och allvarliga störningar i berörda verksamheter.

Sala kommun har dock synpunkter gällande förutsättningarna för den praktiska tillämpningen i kommunal verksamhet, framför allt vid bibliotek och badanläggningar. Sala kommun bedömer att konsekvenserna för dessa verksamheter behöver belysas ytterligare och att det finns behov av tydlig nationell vägledning och stöd inför ett införande. Detta gäller särskilt ansvar och rutiner, utbildningsbehov, likformig tillämpning samt avvägningen mellan tillträdesförbud och bibliotekens särskilda tillgänglighetsuppdrag.

KONSEKVENSER FÖR KOMMUNAL VERKSAMHET

Sala kommuns huvudsakliga synpunkt gäller förslagens konsekvenser för bibliotek och badanläggningar.

Utredningen gör enligt kommunens bedömning inte någon tillräcklig analys av vad förslagen kräver av de verksamheter som i praktiken ska använda regelverket. Konsekvensanalysen för kommunernas del stannar i huvudsak vid att förslagen bedöms vara positiva för kommuner som driver badanläggningar och bibliotek samt att den kommunala självstyrelsen inte inskränks. Bedömningen att några särskilda informations- eller utbildningsinsatser inte behövs tar i första hand sikte på rättsväsendets myndigheter. Sala kommun ser därför en lucka i konsekvensanalysen.

Regelverket om tillträdesförbud ligger utanför kärnan i bibliotekens och badanläggningarnas uppdrag och personalen har därför i regel begränsad vana av att tillämpa denna typ av reglering. Erfarenheten från kommunal verksamhet är generellt att uppgifter som ligger vid sidan av verksamhetens huvuduppdrag kräver tydliga rutiner, återkommande utbildning och tillgång till stöd för att få genomslag i praktiken. Annars finns en risk att möjligheten inte används även när ett faktiskt behov föreligger.

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Box 304
733 25 Sala

Besöksadress: Stora Torget 1
Telefon: 0224-74 70 00
Fax: 0224-67 78 00
kommun.info@sala.se
www.sala.se

David Lugnet
Säkerhetschef
Enhet
david.lugnet@sala.se

Förslagen innebär dessutom att fler situationer kan komma att behöva hanteras av verksamheterna. Kommunen behöver säkerställa vem som är behörig att företräda verksamheten i frågor om tillträdesförbud, när ett tillfälligt förbud bör begäras i samband med ett polisingripande, hur samtycke och anmälan ska hanteras samt hur personuppgifter om meddelade förbud får behandlas. Detta ska fungera i verksamheter där personalen normalt inte har ett säkerhetsuppdrag och där juridiskt stöd sällan finns tillgängligt på plats.

Till detta kommer att verksamheterna får en viktig roll i vilka ärenden som initieras. Utredningen lyfter risken för diskriminering som ett argument i sina överväganden kring alternativa regleringar. Även med den föreslagna ordningen sker emellertid ett urval innan ett ärende når åklagaren. En likformig och rättssäker tillämpning förutsätter därför att verksamheternas företrädare har tillräcklig kunskap om på vilka grunder ett tillträdesförbud kan aktualiseras. Sala kommun anser mot denna bakgrund att behovet av nationell vägledning, informationsmaterial och utbildningsinsatser för berörda verksamheter bör bedömas på nytt i den fortsatta beredningen.

Sala kommun vill särskilt framhålla bibliotekens ställning. Biblioteken har enligt biblioteksla gen ett uppdrag att vara tillgängliga för alla. Utredningen uppmärksammar visserligen barns särskilda ställning samt bibliotekens betydelse för tillgång till bland annat information och digitala tjänster. Samtidigt innebär förslagen utökade möjligheter att besluta om tillträdesförbud, bland annat genom förändrade förutsättningar när någon trakasserar personer eller väsentligt stör verksamheten.

Sala kommun bedömer därför att konsekvensanalysen behöver utvecklas när det gäller hur dessa hänsyn ska omsättas i den praktiska tillämpningen vid bibliotek. Det gäller särskilt proportionalitetsbedömningen i förhållande till bibliotekens tillgänglighetsuppdrag och situationer som rör personer mellan 15 och 18 år. Det bör även övervägas om det behövs vägledning kring när och hur andra kommunala funktioner, exempelvis socialtjänsten, bör involveras när ett tillträdesförbud avser ett barn.